

TUTKIJOIDEN JA KANSANEDUSTAJIEN SEURAN - TUTKAS - TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2020

Vuosi 2020 on Tutkijoiden ja kansanedustajien TUTKAS-seuran 50-vuotisjuhlavuosi. Toimintavuonna järjestettiin marraskuun loppuun mennessä 3 seminaaria, jotka keräsivät 80-120 osallistujaa per seminaari. Seminaareissa kuultiin asiantuntijoita niin yliopistoista kuin tutkimuslaitoksista, yrityksistä ja järjestöistä. Kansanedustajat osallistuivat seminaareihin alustajina, kommentaattoreina ja panelisteina.

KEVÄT

Kevätkauden aluksi Tutkas, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen (THE) työryhmä sekä SOSTE järjestivät 12.2. seminaarin Euroopan komission Health at a Glance: Europe -raportista (State of Health-SoH). Raporttiin liittyi maakohtaiset raportit. Tilaisuudessa keskusteltiin raportista ja sen havainnoista. SoH on EU:n terveydenhuoltojärjestelmien kaksivuotinen analysointiprosessi, jonka toteuttaa Euroopan komissio yhteistyössä OECD:n ja Euroopan terveysjärjestelmien ja politiikkojen seurantakeskuksen (WHO) kanssa.

Tilaisuuden avasivat Tutkaksen puheenjohtaja Outi Alanko-Kahiluoto (vihr.) ja THE-ryhmän puheenjohtaja Merja Mäkisalo-Ropponen (sd.). Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta ja maaraaportin havainnoista alusti perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (sd.). Raportin esittelivät talouspoliittinen neuvonantaja Ismo Grönroos-Saikkala Euroopan komission Suomen-edustustosta ja policy officer Gaetan Lafortune OECD:stä. Perusterveydenhuollon rakenteiden muutoksesta keskustelivat kansanedustaja Sari Tanus (kd.) ja varatoimitusjohtaja Hanna Tainio Suomen Kuntaliitosta. Päähteistä ja elintapojen merkityksestä puhuivat SOSTE:n pääsihteeri Vertti Kiukas, kansanedustaja Jouni Ovaska (kesk.) ja hallitusneuvos Ismo Tuominen sosiaali- ja terveysministeriöstä. Sydänliiton pääsihteeri Tuija Braxin, kansanedustaja Anna-Kaisa Iksen (kok.) ja THL:n tutkimuspäällikkö Jussi Tervolan aiheena oli sairauden kustannukset. Juontajana toimi toimittaja Tiina Merikanto. Seminaarissa oli n. 80 osallistujaa.

Tutkaksen 50-vuotisjuhlavuoden käynnisti seminaari tutkitusta tiedosta ja päätöksenteosta 18.2. Seminaari oli loppuhuipennus Suomen kulttuurirahaston ja Suomen Akatemian yhteishankkeelle, jonka tavoitteena on selvittää, miten tutkittua tietoa hyödynnetään päätöksenteossa.

Seminaarin avasi Suomen Kulttuurirahaston hallintoneuvoston esimies, Tutkaksen varapuheenjohtaja, professori Pirjo Ståhle. Tutkimusprojekteja esittelivät:

- Tutkimusjohtaja Ville-Pekka Sorsa, Tiedontuotannon regiimit ja asiantuntijavalta Suomessa
- Professori Anne Holli, Tieteen asiantuntijat ja tutkittu tieto työryhmävalmistelussa
- Erikoistutkija Maija Helminen, Tutkittu tieto kriminaalipoliittisessa päätöksenteossa lainvalmistelun kontekstissa

- Tutkija Aino Rekola, Tutkittu ympäristötieto maakuntakaavoituksessa – Miten tieto globaaleista ilmiöistä institutionalisoituu alueelliseen päätöksentekoon?
- Erikoistutkija Jussi Jaakkola, 25 vuotta yhtiöverotuksen reformeja: millainen tutkimustieto on ohjannut suomalaisia yhtiö- ja osinkoverouudistuksia

Apulaisprofessori Jaakko Kuorikoski kommentoi tutkimusprojekteja ja paneelikeskustelussa teemaa pohtivat kansliapäällikkö Martti Hetemäki, valtiosihteeri Kimmo Tiilikainen sekä kansanedustajat Sakari Puisto (ps.) ja Paula Risikko (kok.). Tarkastusvaliokunnan selvityksestä vaikuttavuusarvioinneista lainsäädännön valmisteluvaiheessa kertoi valiokunnan ja Tutkaksen puheenjohtaja, kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluoto. Seminaarin juontajana toimi toimittaja Jussi-Pekka Rantanen. Seminaariin osallistui 120 kuulijaa.

Maaliskuun seminaarissa 10.3. Lukeminen eloonjäämistaito – miten kaventaa oppimiseroja ja eriarvoisuutta? PISA-tulosten jälkeen kuultiinsyistä, joista lukutaito-ongelmat kumpuavat sekä selkokielen sekä oppimisympäristön merkityksestä. Opetusministeri Li Andersson kertoi kansallisista hankkeista lukutaidon parantamiseksi ja eriarvoisuuden estämiseksi.

Seminaarin avasi Tutkaksen ja seminaarin puheenjohtaja Outi Alanko-Kahiluoto. PISA-tuloksista kertoi yliopistotutkija Kari Nissinen Jyväskylän yliopistosta. Lukutaidon merkityksestä syrjäytymistä vastaan puhui päätoimittaja ja kriitikko Aleksis Salusjärvi. Selkokielestä kertoi kehittämispäällikkö Leeelaura Leskelä Helsingin yliopistosta. Äidinkielen opettajain liiton puheenjohtaja Sari Hyytiäinen alusti oppimisympäristön ja opettajan vaikutuksesta. Kansanedustajat Jukka Gustafsson (sd.), Kaisa Juuso (ps.), Pasi Kivisaari (kesk.) ja Pauli Kiuru (kok.) kommentoivat. Seminaarin päätti professori Katariina Salmela-Aro. Seminaariin osallistui n. 80 jäsentä.

Maaliskuun seminaarin jälkeen Tutkaksen toiminta keskeytyi koronaviruksen leviämisen vuoksi.

SYKSY

Alkusyksyn Tutkaksen tapahtumatoiminta oli pandemian vuoksi keskeytyneenä. Tutkas selvitti lokakuussa kyselyllä tutkijakummitoiminnan toimivuutta. Joulukuussa tavoitteena järjestää etätilaisuutena tutkijakummitapaaminen.

MUU TOIMINTA

Tutkas ylläpiti asiantuntijapankkia, jossa kansanedustajat voivat halutessaan ottaa epävirallisesti yhteyttä ja pyytää tietoa ja/tai mielipidettä lainsäädäntötyössä esille nousseessa kysymyksessä. Asiantuntijapankissa on mukana 239 Tutkaksen tohtoritutkinnon suorittanutta tai vastaavat akateemiset ansiot omaavaa jäsentä.

Tutkas jatkoi tutkijakummitoimintaa pilottiprojektilla, jossa oli mukana 36 tutkijakummiparia. Kummiparit sopivat toiminnastaan raportoiden toiminnan alkamisesta.

VUOSIKOKOUS JA HALLITUS

Tutkaksen vuosikokous järjestettiin 10.3. Puheenjohtajana jatkoi kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluoto ja varapuheenjohtajana professori Pirjo Ståhle Aalto-yliopistosta.

Hallitus kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Seuran hallituksessa toimivat vaalien jälkeen eduskuntaryhmien vaalikaudeksi 2019-2023 valitsemat edustajat (suluissa varajäsenet):

- SD: Eeva-Johanna Eloranta ja Kimmo Kiljunen (Aki Linden ja Paula Werning)
- PS: Jussi Halla-aho ja Riikka Purra (Kaisa Juuso ja Sakari Puisto)
- KOK: Juhana Vartiainen ja Anna-Kaisa Ikonen (Mia Laiho ja Pihla Keto-Huovinen)
- KESK: Hanna-Leena Mattila ja Mikko Kinnunen (Pekka Aittakumpu ja Pasi Kivisaari)
- VIHR: Outi Alanko-Kahiluoto (Mari Holopainen)
- VAS: Veronika Honkasalo (Hanna Sarkkinen)
- R: Mikko Ollikainen (Sandra Bergqvist)
- KD: Päivi Räsänen (Sari Essayah)

Hallituksen tutkijajäseniä ovat (varajäsenet):

- professori Ilkka Ruostetsaari (opetusneuvos Tuomas Parkkari)
- tutkimusjohtaja Pasi Holm (professori Markku Heikinheimo)
- pääsihteeri Reetta Kettunen (tutkija Heikki Nuorteva)
- professori Pirjo Ståhle (yliopistolehtori Tiina Airaksinen)
- professori Katarina Salmela-Aro (strategisen tutkimuksen johtaja Päivi Tikka)

Seuran jäsenmäärä kasvoi toimintavuonna. Kansanedustajajäsenten lisäksi seuraan kuuluu 864 tutkijajäsentä (vuonna 2019 852 jäsentä).

Tutkaksesta on lyhyt esittelyteksti eduskunnan kotisivulla <https://www.eduskunta.fi/FI/kansanedustajat/verkostot>.

Tutkaksen toiminnasta tiedottiin Facebookissa <https://www.facebook.com/Tutkas-143354079124752/>. Vuoden alusta alkaen Tutkaksen seminaarit lähetettiin verkkolähetyksenä eduskunnan sivulla <https://verkkolahetys.eduskunta.fi>, missä julkaistiin myös tallenne seminaareista.

Seuran rahastonhoitajana toimi yliopistolehtori Emilia Palonen ja sihteerinä kevään suunnittelija Ulla Hirvonen eduskuntatiedotuksesta ja syksyn tiedotussihteeri Suvi Kukkonen eduskuntatiedotuksesta.